

Відповідність загальних, фахових компетенцій та програмних результатів навчання Освітньо-наукової програми «Економіка» Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні і поведінкові науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України № 424 від 10 травня 2022 р.

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
Інтегральна компетентність (ІК)	
(ІК) Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.	(ІК) Здатність розв'язувати комплексні проблеми управління функціонуванням і розвитком соціально-економічних систем та поведінкою їх суб'єктів в ході професійної діяльності та дослідницької інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в економічній сфері.
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, що спрямовані на формування системного наукового світогляду. ЗК 2. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації під час дослідницької діяльності; здатність до критичного мислення, генерування нових ідей (креативність); здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу цілісних знань.
ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ФК 5. Постійне підвищення компетентності – здатність виконувати літературний пошук джерел, які мають відношення до наукового завдання, сприймати нові знання і орієнтуватися на рівні професіонала в певній вузькій предметній області: національній та галузевій економіці, економіці природокористування і поведінковій економіці. ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні та зробити індивідуальний внесок в науку, зокрема, здатність планувати та виконувати наукові дослідження зі стадії постановки завдання до критичного оцінювання та розгляду результатів, отримати та презентувати результати оригінального дослідження, виокремити особистий внесок в отримання цих результатів, аргументувати та захищати новизну власної теоретичної позиції та науково-методичних розробок.
ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.	ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті – готовність до професійної та академічної мобільності при апробації дослідницьких ідей, виконанні освітньої складової програми навчання та участі у міжнародних науково-дослідних проектах;

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
	здатність сприймати та усвідомлювати закордонний досвід.
ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 2. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації під час дослідницької діяльності; здатність до критичного мислення генерування нових ідей (креативність); здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу цілісних знань.
ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми в ході дослідницької діяльності, працювати в команді, організовувати та мотивувати членів дослідницьких колективів, діючи при цьому соціально відповідально, громадсько свідомо та на основі етичних міркувань. ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних мотивів і академічної доброчесності, оцінювати етичну відповідальність за отримані наукові результати та їх використання.
СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.	ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні та зробити індивідуальний внесок в науку, зокрема, здатність планувати та виконувати наукові дослідження зі стадії постановки завдання до критичного оцінювання та розгляду результатів, отримати та презентувати результати оригінального дослідження, виокремити особистий внесок в отримання цих результатів, аргументувати та захищати новизну власної теоретичної позиції та науково-методичних розробок. ФК 4. Міждисциплінарний підхід – здатність використовувати положення та методи дослідження математики, статистики, менеджменту, соціології, психології, права, екології тощо для розв'язання задач моделювання процесів функціонування і розвитку соціально-економічних систем та поведінки їх суб'єктів.
СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.	ЗК 4. Здатність презентувати та обговорювати свої наукові результати українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, володіти спеціальною науковою термінологією.
СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.	ЗК 7. Здатність проявляти універсальні навички дослідника, зокрема, застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проєктами, складення заявок/пропозицій щодо фінансування наукових досліджень та участі у грантових програмах, реєстрації прав інтелектуальної власності. ФК 3. Здатність використовувати відповідний інструментарій

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
	наукового дослідження економічних явищ і процесів для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.	ЗК 10. Здатність здійснювати освітню педагогічну діяльність, організувати навчальний процес та управляти якістю освітнього процесу; використовувати набуті знання у галузі економіки в навчальній роботі закладів вищої освіти.
СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.	ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми в ході дослідницької діяльності, працювати в команді, організувати та мотивувати членів дослідницьких колективів, діючи при цьому соціально відповідально, громадсько свідомо та на основі етичних міркувань.
СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.	ФК 2. Навички моделювання – здатність будувати моделі соціально-економічних систем та порівнювати параметри їх функціонування та розвитку, виявляти вплив передумов та чинників економічного розвитку на результати функціонування соціально-економічних систем – і на цій основі – прогнозувати їх. ФК 9. Здатність розробити концепцію наукового дослідження на основі ідентифікації актуальних проблем соціально-економічного розвитку на глобальному, регіональному та інших рівнях та окремих суб'єктів економічних відносин. ФК 11. Вміння розробляти і обґрунтовувати рекомендації, що мають практичну економічну значущість для досліджуваних суб'єктів господарювання на мікро- та макrorівнях в поточному і в перспективному періодах.
СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.	ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні та зробити індивідуальний внесок в науку, зокрема, здатність планувати та виконувати наукові дослідження зі стадії постановки завдання до критичного оцінювання та розгляду результатів, отримати та презентувати результати оригінального дослідження, виокремити особистий внесок в отримання цих результатів, аргументувати та захищати новизну власної теоретичної позиції та науково-методичних розробок. ФК 6. Здатність ініціювати інноваційні комплексні проекти підвищення економічної ефективності бізнесу, удосконалення механізмів державного регулювання соціально-економічних

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
	процесів, управління індивідуальною та масовою економічною поведінкою фізичних осіб, підприємств, банків тощо. ФК 8. Здатність реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання про економічний розвиток та/або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем, пов'язаних зі економічним розвитком.
Програмні результати навчання	
РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	ПРН 1. <i>Знати та розуміти</i> основні сучасні наукові концепції в сфері економічної онтології та системології. <i>Вміти</i> продемонструвати навички реферування, систематизації, оцінки, критики, узагальнення наукових положень, що відображають різні точки зору на сутність та структуру, механізми функціонування і розвитку соціально-економічних систем та поведінку їх суб'єктів.
РН02. Розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.	ПРН 11. <i>Знати та розуміти</i> сутність та релевантність методів та інструментів наукового дослідження, вміти їх застосовувати в наукових дослідженнях національної економіки та державного регулювання соціально-економічних процесів, економіки природокористування та економічного розвитку, поведінкової економіки.
РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.	ПРН 10. <i>Знати</i> найбільш передові концептуальні і методологічні положення в сфері теорії соціально-економічних систем, економіки природокористування та економічного розвитку суспільства, поведінкової економіки та <i>вміти</i> співвідносити їх зміст в контексті порівняльного аналізу, методологічної продуктивності в поясненні передумов та механізмів сталого розвитку, характеру та результатів поведінки економічних суб'єктів тощо.
РН04. Застосувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.	ПРН 2. <i>Знати та розуміти</i> правила підготовки і публікації наукових статей у рецензованих наукових журналах. <i>Вміти:</i> вести та брати ефективну участь у наукових семінарах, планувати, реалізовувати та контролювати виконання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень і ресстрації прав інтелектуальної власності, відслідковувати найновіші досягнення в професійній сфері та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів здобувача, працювати з

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
	різними джерелами, розшукувати, обробляти, аналізувати та синтезувати отриману інформацію, працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Scopus, Web of Science, Web of Knowledge, Index Copernicus та ін.). ПРН 14. <i>Вміти</i> визначати наукові проблеми та формулювати нові гіпотези у сфері економіки, пропонувати належні підходи та методи їх перевірки; самостійно організувати інформаційний пошук, відбір і якісну обробку інформації, проводити аналіз емпіричних даних та їх інтерпретацію, формулювати економічно обґрунтовані висновки.
РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.	ПРН 12. <i>Знати та розуміти</i> методи й програмні можливості у створенні моделей, схем явищ і процесів в економічній сфері, в т.ч. у моделюванні і прогнозуванні поведінки. ПРН 13. <i>Вміти</i> продемонструвати навички створення та управління проектами організаційного розвитку, удосконалення технологій професійної діяльності, реформування державної політики та політики управління галузевими комплексами та підприємствами.
РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державою та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних виданнях.	ПРН 5. <i>Знати та розуміти</i> крос-культурний контекст комунікацій та управління і вміти адаптувати їх до ситуаційних умов професійної діяльності (наукового дослідження). <i>Вміти</i> демонструвати навички мовної комунікації щодо представлення та обговорення результатів своїх наукових досліджень з колегами, науковою спільнотою, суспільством у цілому українською та іноземною мовою в усній та письмовій формі, демонструвати навички презентації результатів наукових досліджень. ПРН 6. <i>Знати та розуміти</i> іноземну мову (англійську або іншу). <i>Вміти</i> продемонструвати вправність у володінні іноземною мовою, включаючи спеціальну термінологію на рівні B2 згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти, розробленими Асоціацією Мовних Експертів (ALTE): розуміти основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й дискусії за фахом; вільно спілкуватися з носіями мови; чітко, детально висловитись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотримання норм академічної етики та доброчесності.	ПРН 4. <i>Розуміти</i> прийоми побудови комунікаційної стратегії і тактики. <i>Вміти:</i> застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти, наукову логіку у міжособистісному спілкуванні, демонстрації власних результатів, доведенні власної позиції. ПРН 7. <i>Знати і вміти</i> ідентифікувати складові системи професійних та наукових етичних цінностей та установок і використовувати їх у конкретних ситуаціях організації наукових досліджень, оцінювати власні дії на відповідність ним; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. <i>Діяти</i> на основі академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення, впровадження та презентації результатів та у науково-педагогічній діяльності. ПРН 9. <i>Знати та розуміти</i> специфіку освітньо-педагогічної діяльності викладача вищої школи. <i>Вміти</i> здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали; застосовувати сучасні науково-педагогічні технології у навчальному процесі, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу; розробити оригінальний практичний курс для студентів з фахової дисципліни, враховуючи результати особистих наукових досліджень.
РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотриманих міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	ПРН 15. <i>Вміти</i> визначати та критично оцінювати стан і тенденції соціально-економічного розвитку на глобальному, регіональному та інших рівнях, розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем; розробляти практично значимі пропозиції щодо підвищення економічної ефективності функціонування досліджуваних суб'єктів господарювання на макро-, мезо- і мікрорівнях.
РН09. Формулювати і перевірити гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні данні.	ПРН 3. <i>Знати</i> вимоги щодо підготовки та оформлення дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії, <i>вміти</i> ясно та ефективно описувати теоретичні, науково-методичні та науково-практичні результати дослідницької роботи, підготувати і успішно захистити дисертаційну роботу на основі індивідуальних або групових досліджень. ПРН 8. <i>Вміти</i> узагальнювати, абстрагувати та конкретизувати, професійні та наукові знання та формулювати мету, задачі, об'єкт і

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти	Освітньо-наукова програма «Економіка» - 2021
	предмет дослідження, формувати структуру і розробляти технологічну карту дослідження, створювати нові знання у сфері економіки через оригінальні дослідження, якість яких відповідає національному та світовому рівням. ПРН 14. <i>Вміти</i> визначати наукові проблеми та формулювати нові гіпотези у сфері економіки, пропонувати належні підходи та методи їх перевірки; самостійно організувати інформаційний пошук, відбір і якісну обробку інформації, проводити аналіз емпіричних даних та їх інтерпретацію, формулювати економічно обґрунтовані висновки.